

15.02.2023

Ärende/9

§ 41

Ledamoten Amanda Pasanens motion om att trygga Helsingforsnaturens totala icke-försämring fram till år 2030

HEL 2022-008069 T 00 00 03

Utlåtande

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Utlåtandet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Amanda Pasanen och 30 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors ställer som mål att trygga Helsingforsnaturens totala icke-försämring och återställa den till 2021 års nivå före utgången av 2030 samt söker reda på de bästa och mest effektiva sätten att nå detta mål.

Stadsfullmäktige godkände stadens miljöpolitik 26.09.2012 (§ 266). Stadsmiljösektorn har uppdaterat stadens miljöpolitik och ärendet bereds för att tas upp för beslut. I beredningen av ärendet har icke-försämringsmålet identifierats som ett med tanke på naturens mångfald relevant mål på medellång sikt. Därför ingår det i uppdateringen av miljöpolitiken. För att kunna följa upp och mäta utvecklingen mot nämnda mål behövs verktyg, som stadsmiljösektorn som bäst är i färd med att utarbeta.

I sitt åtgärdsprogram för att säkra naturens mångfald (LUMO-programmet, Stadsmiljönämnden 20.4.2021, § 193) har Helsingfors förbundit sig vid att, trots att staden växer, öka naturens mångfald i

staden och integrera den aspekten i all sin verksamhet. Åtgärderna för att främja programmets elfte delmål har planerats i ett brett samarbete med berörda parter och tanken med dem är att bevara de mest värdefulla naturområdena, att skydda arter och naturtyper samt att öka naturens mångfald i alla grönområden. I Helsingfors stadsstrategi finns också riktlinjer om att utarbeta ett nytt naturskyddsprogram för åren 2025–2034. Då klara gränser definieras för försämringen av naturens tillstånd växer också naturskyddsområdenas betydelse när det gäller att bevara Helsingfors unika natur och hålla den åtminstone på nuvarande nivå. Målet för mångfaldens totala icke-försämring följer principerna i LUMO-programmet.

För att bedöma hur målsättningen för den totala icke-försämringen uppfylls är det viktigt att iaktta naturens tillstånd i fråga om mångfalden och att kunna mäta eventuella förändringar. Inom stadsmiljösektorn pågår flera olika projekt för att möjliggöra mätbarhet. År 2021 utarbetade man inom sektorn en tioårsplan för uppföljningen av naturens tillstånd och 2022 satte man planen i verket.

Utifrån de uppgifter som fås genom uppföljningen går det att ta fram olika index som beskriver naturens mångfald. Här samarbetar Helsingfors stad med bl.a. Finlands Miljöcentral och med de fem städer som kommer näst efter Helsingfors i storlek. Som ett särskilt projekt 2023 utvecklar Helsingfors bedömningskriterier för mångfaldspotential i byggda grönområden.

Begreppsmässigt hör den totala icke-försämringen ihop med ekologisk kompensation. Ekologisk kompensation går ut på att den skada som åsamkats naturen och som inte går att hindra eller lindras kompenseras med att man tillför naturvärden på annat håll. Eftersom Helsingfors just nu växer intensivt kan man vänta sig att ekologisk kompensation kommer att behövas för att uppnå total icke-försämring. När staden växer är det hur som helst viktigt att styra byggverksamheten bort från de mest värdefulla naturområdena.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

15.02.2023

Ärende/9

Bilagor

1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.02.2023 § 81

HEL 2022-008069 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

30.01.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.09.2022 § 521

HEL 2022-008069 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen kaupunkiympäristössä on tärkeää niin itsearvoisesti kuin luonnon ihmiselle tarjoamien ekosysteemipalveluidenkin vuoksi. Monimuotoinen lähiluonto tarjoaa terveys-
hyötyjä asukkaille ja on yksi kaupungin vetovoimatekijöistä. Monimuotoiset ekosysteemit ovat myös yksipuolisia ympäristöjä paremmin puskuroituja ilmastomuutoksen vaikutuksia vastaan.

Luonnon monimuotoisuuden suojelu ja vaaliminen on Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 vahvana painopisteenä. Strategia linjaa mm. metsäisen verkoston ja niittyverkoston vahvistamista, kaupunkira-

kenteen tiivistymisen ja lähiluonnon arvojen yhteen sovittamista, metsien ja metsäisten alueiden suunnitelmallista monimuotoisuuden lisäämistä sekä uusien luonnonsuojelualueiden perustamista.

Helsinki on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmassaan (LUMO-ohjelma) siihen, että huolimatta kaupungin vääjäämättömästä kasvusta luonnon monimuotoisuutta kaupungissa lisätään ja sen huomioon ottaminen integroidaan kaikkeen kaupungin toimintaan. Ohjelman 11 osatavoitteen edistämiseksi tehtävät toimenpiteet on suunniteltu laajassa sidosryhmäyhteistyössä, ja niillä pyritään arvokkaimpien luontoalueiden säästämiseen, lajien ja luontotyyppien suojeluun sekä luonnon monimuotoisuuden lisäämiseen kaikilla viheralueilla. Helsingin kaupunkistrategiassa on myös linjattu uuden luonnonsuojeluohjelman laatimisesta vuosille 2025-2034. Kun Helsingin luonnon heikentämiselle asetetaan selkeät rajat, kasvaa myös luonnonsuojelualueiden merkitys Helsingin ainutlaatuisen luonnon turvaamisessa vähintään nykytasolla.

Luonnon monimuotoisuuden kokonaisheikentymättömyyden tavoite on LUMO-ohjelman periaatteiden mukainen. Kaupunkiympäristön toimialalla on päätöksentekoon valmiina vuonna 2012 hyväksytyyn ympäristöpolitiikan päivitys. Sen luonnon monimuotoisuuden suojelua koskevassa osiossa esitetään tämän aloitteen kanssa yhdenmukaisesti keskipitkän aikavälin tavoitteena, että vuonna 2030 Helsingissä tapahtuva luontokato on pysähtynyt ja luonnon monimuotoisuus kasvaa.

Kokonaisheikentymättömyystavoitteen seuraaminen edellyttää, että luonnon monimuotoisuuden tilaa voidaan seurata ja sen muutosta mitata. Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnissä useita hankkeita, jotka tähtäävät tähän. Vuonna 2021 toimialalla valmisteltiin kymmenvuotisuunnitelma luonnon tilan seurannasta (<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-10-22.pdf>), ja sen mukaiset seurannat on aloitettu vuonna 2022.

Luontoseurannan tietojen pohjalta voidaan kehittää luonnon monimuotoisuutta kuvaavia indeksejä. Tässä Helsingin kaupunki tekee yhteistyötä muun muassa Suomen ympäristökeskuksen ja kuutoskaupunkien kanssa. Vuonna 2023 erityisenä projektina Helsingissä on monimuotoisuuspotentiaalın arviointikriteeristön kehittäminen rakennetuille viheralueille.

Käsitteellisesti luonnon kokonaisheikentymättömyys liittyy ekologisen kompensaaion kokonaisuuteen. Ekologisessa kompensaaioissa ne luontohaitat, joita ei pystytä välttämään tai lieventämään, kompensoidaan lisäämällä luontoarvoja jossain muualla. Koska Helsingin kasvu on intensiivistä, on odotettavaa, että ekologinen kompensaaio tulee ole-

15.02.2023

Ärende/9

maan tarpeen kokonaisuikentymättömyyden saavuttamiseksi. Kaupungin kasvaessa rakentaminen on kuitenkin ohjattava muualle kuin arvokkaimmille luontoalueille.

Helsinki tekee ekologisen kompensaation käyttöönottoon liittyvää tutkimusyhteistyötä Sitran rahoittaman No Net Loss City –hankkeen ja Suomen Akatemian Strategisen neuvoston rahoittaman BOOST-tutkimushankkeen kanssa. LUMO-ohjelmassa on toimenpiteenä kehittää Helsingille ekologisen tilinpidon ja ekologisen kompensaation malli, johon päästään BOOST-hankkeen kuluessa viimeistään vuonna 2027. Ekologisen kompensaation pilotteja on tarkoitus toteuttaa vuosina 2022–2023.

Helsingin seutu muodostaa maankäytöllisen kokonaisuuden, jossa eri kunnilla ja alueilla on erilainen rooli mm. kestävässä kasvun ohjaamisessa. Käynnissä olevan seutuyhteistyön puitteissa (mm. MAL-prosessi) voidaan tehokkaasti edistää luonnon kokonaisuikentymättömyyden tavoitteita. On todennäköistä, että kokonaisuikentymättömyyden saavuttamiseksi Helsingin täytyy kompensoida rakentamisen aiheuttamia luontohaittoja, eikä kompensoivaa maapinta-alaa löydy riittävästi kaupungin rajojen sisäpuolelta. Sen vuoksi laajahko seudullinen yhteistyö tulee pohdittavaksi myös Helsingin ekologisen kompensaation mallin kehittämisen yhteydessä.

Yhteenvetona voidaan siis todeta, että luonnon kokonaisuikentymättömyystavoite tulee luontevasti keskusteltavaksi ympäristöpolitiikan päivityksen päätöksenteon yhteydessä. Päivityksen valmistelussa se on tunnistettu EU-tason ja kansallisen keskustelun perusteella relevantiksi luonnon monimuotoisuutta koskevaksi keskipitkän aikavälin tavoitteeksi. Tavoitteen toteutumisen seurantaan ja mittaamiseen tarvitaan työkaluja, joiden kehittäminen on käynnistetty kaupunkiympäristön toimialalla.

Käsittely

27.09.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisäys kappaleen 8 loppuun:

"Kaupungin kasvaessa rakentaminen on kuitenkin ohjattava muualle kuin arvokkaimmille luontoalueille."

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasanen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Kannattaja: Mia Haglund

15.02.2023

Ärende/9

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisäys kappaleen 4 loppuun:

"Helsingin kaupunkistrategiassa on myös linjattu uuden luonnonsuojeluohjelman laatimisesta vuosille 2025-2034. Kun Helsingin luonnon heikentämiselle asetetaan selkeät rajat, kasvaa myös luonnonsuojelua-
alueiden merkitys Helsingin ainutlaatuisen luonnon turvaamisessa vähintään nykytasolla."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

20.09.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Laura Walin, yksikön päällikkö: 09 310 33250
laura.walin(a)hel.fi